

Insinöörien ihmisoikeuksia loukattu

Sähköpostini suoltaa nykyään päivittäin meikäläisen ihmisarvoa alentavia insinöörivitsejä. Blondivitsit ovat tasa-arvosyistä merkittävästi vähentyneet ja kukapa enää muistaakaan sellaista ammattikuntaa kuin merkonomit tai kaupparatsut, jotka menneinä vuosina olivat irvailun kohteena. Nyt insinöörien ihmisoikeutta loukkaavien kaartiin ovat liittynyt oikeuslaitos korkeinta oikeutta myöten. Seuraavassa pari valikoitua esimerkkiä törkeimmistä loukkauksista. Koska tarinat ovat ns. kuulopuheita ja aikaakin on muutamasta kulunut, yksityiskohdat voivat olla jutuissa sinnepäin, mutta jutun tunnelma, niin kuin unien tulkinnassakin, on tärkeintä.

Insinöörikunnia

Eräässä suuressa rannikkokaupungissa kaupunki yli 20 vuotta sitten suunnitteli siltaa yli kapean salmen, jonka molemmilla rannoilla asui valtakunnan silloisia ykkösjulkiksia. Aukkaat vastustivat hanketta raivokkaasti ja hankkeen vuoksi ylin oikeusistuin, joko KKO tai KHO, käsitteli asiaa yhteensä 13 kertaa. Tärkeintä aina ei ollut, mitä tuli sanottua, kunhan jotain vastustavaa esitti. Niinpä, kun kaupungin kiinteistöinsinööri oli suorittamassa siltahankkeen liittyntä yleisen alueen mittaus- ta, salmen pohjoisrannalla sillan pieles- sä asuva maanomistaja, insinööri koulu- tuskeltaan, lateli toimituskokouksessa mittaus- ta vastustaakseen suustaan ns. sammakoita. Kiinteistöinsinööri kirjasi insinöörin kannanotot sellaisenaan pöytäkirjaan. Kun insinööri sai pöytäkirjan luettavakseen, sen lisäksi, että hän valitti mittaus- toimituksesta maaoikeuteen, hän valitti pöytäkirjan sisällöstä myös kiinteistöinsinöörin esimiehelle. Jälkimäisen valituksen syyksi insinööri esitti, että hänen insinöörikunniensa on loukattu, kun hänen sanomansa oli kirjattu sellaisenaan pöytäkirjaan. Ja kas kummaa, kiinteistöinsinööri sai kuin saikin huomautuksen siitä, että maanomistaja ei saa pöytäkirjamerkinnoilla lou-

kata. Saatte päättää, kumman insinöörin kunniaa loukattiin enemmän.

Maanmittarit ja maanmittaus KKO:ssa huonossa huudossa

Toinen tarina on siinä mielessä pahempi, että siinä korkein oikeus loukkasi maanmittausinsinöörin ihmisoikeuksia, mitä Maankäytön lukijana on syytä suuresti paheksua. Maanmittari omisti saarossa kesähuvilan tontteineen, mutta yhden rajan rantapyykkiä hän ei ollut löytänyt. Sitten eräänä perjantai-iltana ehkäpä vuoden 1980 kesällä hän huomasi rannassa vasta pystytetyn uuden pyykin nro 4. Meni vuosia ja maanmittari loka- kuussa lehtiä haravoitessaan käveli naapurinsa pihan poikki, ja kas kummaa, naapurin nyt lehdettömän pihapensa- juurella seistä jökötti hyvin vanhan näköinen pyykki nro 4. Jos tämä olisi oikea pyykki, naapurin kesähuvilan puolikas olisikin hänen maallaan. Niinpä maanmittari haki rajankäyntiä ja lähetti toimitusinsinöörille kirjelmän, jossa hän ilmoitti maastosta löytyvistä kahdesta pyykistä nro 4 ja että ko. raja oli käyty vain yhden ainoan kerran, mökkitonttien lohkomisessa 80 vuotta sitten. Toimitusinsinööri selosti arkistotutkimuksensa samanlaisina kuin hakijan, maanmittarin, kirjelmässä oli esitetty, mutta kirjelmän olemassaoloa hän ei kertonut. Rajankäynti- ähän ei voi suorittaa ilman arkistotutkimuksia. Raja määrättiin naapurin kan- nalta epäedullisesti.

Naapuri valitti maaoikeuteen, jossa hän riemastui saadessaan kuulla kirjelmän olemassaolosta ja vaati toimitusta uuteen käsittelyyn. Hänen ihmisoikeuksiaan on loukattu, koska häntä ei ole kuultu kirjelmän johdosta toimitukses- sa. Maaoikeus katsoi, että se riittää, että hän on saanut lausua kirjelmästä kan- tansa ensimmäisessä varsinaisessa oikeu- denkäynnissä eli maaoikeudessa. Raja- kin määrättiin kuten toimituksessa.

Naapuri valitti korkeimpaan oikeu- teen. Korkein oikeus katsoi, että maan-

mittari ja hänen naapurinsa eivät ole saa- neet osallistua toimitukseen yhtäläisin edellytyksin (samankaltaisin ase- in kuulu ihmisoikeustermi), kun naapuri ei ollut saanut tietoonsa kirjelmää ja eten- kin se, että kirjelmän oli laatinut toimi- tusinsinöörin virassa toiminut maan- mittausinsinööri. Hänellä korkein oikeus katsoi olevan sellaista asiantuntemus- ta, joka on saattanut lisätä kirjelmässä esitettyjen näkemysten vaikutusta toimi- tusinsinöörin edellytyksiin käsitellä asia puolueettomasti ja ennakkokäsityksistä vapaana. Toimitus palautettiin siis ih- misoikeussopimukseen nojautuen uu- teen käsittelyyn.

KKO:n ratkaisu on tyrmistyttänyt maanmittarikuntaa ja etenkin se, että ni- menomaan ihmisoikeustuomioistuimes- ta on myös sellainen ratkaisu, jossa var- sinaista tuomioistuinastetta edeltänees- sä vaiheessa, mitä Suomessa vastaa esim. maanmittaus- toimitus, tapahtunut menet- telyn puute katsottiin korjautuneen seu- raavassa asteessa, kun asia hoidettiin moitteettomasti varsinaisessa oikeus- tuimessa "samankaltaisin ase- in". Miksi juuri tähän juttuun soveltuva ihmisoike- ustuomioistuimen ratkaisu jätettiin kor- keimman oikeuden tuomiossa ottamatta huomioon tai edes selostamatta, niin kuin KKO teki mm. jutussa 1997:59 ja maanmittarin ihmisoikeuksia poljettiin suruttomasti, kysyn vaan? Ihmetyttää myös, ettei korkeimmassa oikeudessa haluta mieltää, mitä virallisperiaate maanmittaus- toimituksessa merkitsee. Periaate korostuu etenkin rajankäyn- nissä, koska raja on käytävä viran puo- lesta viimeksi määrättyyn paikkaan, sanoi naapuri asiasta mitä tahansa. Halu- taanko maanmittaus- toimituksetkin väki- sin vääntää asianajajien ja juristerian tem- mellyskentäksi.

Lopuksi tuorein saamani töräys eli sähköpostivitsi. Miten insinööri voi pal- jain käsin vääntää ratakiskon U:n muo- toiseksi? No, viisaampi ymmärtää jous- ta.